

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 25-A DUPĂ RUSALII (Pilda samarineanului milostiv)

SF. IERARH IOAN GURĂ DE AUR,
ARHIEPISCOPUL
CONSTANTINOPOLULUI
ȘI MAMA SA, SF. ANTUZA

PILDA

SAMARINEANULUI MILOSTIV

Astăzi ne aflăm în Duminica a 25-a după Rusalii, zi în care am ascultat cu toții Pilda samarineanului milostiv. Această pildă reprezintă una din paginile Sfintei Evanghelii de o rară și adâncă frumusețe descrisă în cuvinte, care răspunde la întrebarea „Cine este aproapele nostru?”

Pilda reprezintă o problemă a vieții noastre, o realitate pe care o întâmpinăm cu toții, mai ales în zilele și timpul nostru marcat de crize și provocări. În Legea lui Moise, unde apare pentru prima dată acest termen, aproapele unui adept al Torei nu putea fi decât un conațional, un israelit. Limitarea noțiunii de aproape conform interpretării rabinilor era evidentă: ereticii, cei căzuți sau excluși de la viața sinagogii nu puteau fi considerați „aproapele”.

Mântuitorul Hristos dă de înțeles învățătorului de Lege că aproapele este omul din imediata vecinătate. Chipul samarineanului reprezintă adevărata salvare oferită prin bunătate și compasiune. Căderea în mâinile tâlharilor reprezintă starea de nesiguranță a vieții, fragilitatea și efemeritatea ei, precum și decăderea spirituală asaltată de patimi și încercări. Drama coborârii este întotdeauna urmată de suferință. Călea de la Ierusalim la Ierihon este o dramă pe care omenirea nu încetează a o experimenta. De veacuri, această cale a adus numai durere și regres, dar din toată experiența amară și tristă nimeni nu a învățat nimic, ci continuă să meargă pe această cale largă care duce cu pași repezi spre pieire. Luptele pentru supremație, pofta de a stăpâni, dorința de înavuțire fără efort, prin exploatare și prin furt, necredință, îndepărtarea de Dumnezeu, indiferența, nepăsarea, lenea, răstălmăcirea intenționată a binelui și adevărului, acomodarea cu falsitatea pentru o viață comodă, fără responsabilitate, toate acestea conduc spre Ierihonul cel plin de suferință, sfârșită de multe ori cu moartea.

Pe această cale a venit samarineanul în Persoana Mântuitorului Iisus Hristos

întrupat, Care, văzându-l pe cel căzut și fără ajutor, l-a ridicat, vindecându-i rănilile cu ajutorul Sfințelor Taine, ducându-l în siguranță în Biserica Sa, care devine spital duhovnicesc în care cine intră, găsește vindecare și alinarea durerilor și suferințelor sale. Cu cât suntem mai îndepărtați de Biserica, cu atât călea de coborâre spre Ierihon este mai periculoasă, tristă, plină de încercări și nesfârșite suferințe. Așa cum menționează Sfânta Evanghelie, există Unul care ne poate salva, există semeni chemați să-L urmeze pentru a fi pricină de mângâiere, dar este nevoie de multă rugăciune pentru a primi de la Dumnezeu pe omul binefăcător de care avem nevoie.

Sfinții Părinți ai Bisericii au interpretat pilda, dându-i un caracter hristologic și eclesiologic. Interpretarea lor corespunde într-un totuț al ideii centrale, ce este viața cea veșnică și dobândirea ei. Omul

căzut este omenirea ce poartă în ea chipul primului om căzut și depărtat de Dumnezeu. Istoria lui este o depărtare și înstrăinare de Dumnezeu, căci omul s-a lăsat lovit de propriile patimi, exploatat de rău și transformat adesea în unealta răului.

Călea de la Ierusalim la Ierihon este călea popoarelor, a omenirii care și astăzi, în ciuda harului iertării și mântuirii izvorâte din Crucea și Învierea Domnului, este mai mult moartă decât vie, în aparență fericită, dar în realitate foarte zbuciumată, în mod înșelător stăpână pe sine, dar mereu lovită de spectrul suferințelor și al morții. Astăzi este nevoie de mulți samarineni. Blandul samarinean poate fi oricare dintre noi care ascultă Sfânta Evanghelie și se conformează spuselor Mântuitorului Hristos, atunci când spune: „Mergi de fă și tu asemenea!” ❀

Părintele Adrian Chiriță

SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, TEOLOGUL RUGĂCIUNII ISIHASTE

Sfântul Grigorie Palama, unul dintre cei mai mari Părinți ai Bisericii Ortodoxe din mileniul al doilea creștin, este cunoscut ca teologul care a adâncit cunoașterea învățaturii despre harul necreat, cunoașterea nemijlocită a lui Dumnezeu și îndumnezeirea omului.

netrupesc. Somnul și-l biruise atât de mult, încât a rămas treaz trei luni întregi, ca și când ar fi fost fără de trup, afară de un scurt răgaz, în care se odihnea puțin, după ce își lua hrana, spre a nu pătimi cu ceva rânduieșile firii”.

După trei ani se stabilește la schitul Glossia. Cu un grup de isihăști se nevoiește în asceză și în rugăciunea minții sub călăuzirea unui monah, Grigorie, originar din Constantinopol.

Incursiunile dese ale turcilor din jurul anului 1326 îl silesc pe Grigorie să se mute cu cei 12 monahi isihăști la Tesalonic, unde va fi hirotonit preot. Împreună cu ceilalți călugări se stabilește într-un schit de lângă Veria, unde continuă viața de asceză din Athos: cinci zile pe săptămână petrecea în rugăciune și post, fără să se întâlnească cu nimeni, iar sâmbăta și duminica cobora în mijlocul fraților și al credincioșilor, slujind Sfânta Liturghie și predicând. Nu după mult timp se întoarce la Athos și se așază în schitul Sf. Sava, lângă Marea Lavră.

Pe la anul 1334, la Constantinopol catolicii aveau discuții cu ortodocșii pe tema unirii Bisericilor Ortodoxă și Catholică. Varlaam, un tânăr foarte bine pregătit, originar din Calabria (Italia), călugărit de câțiva ani în Constantinopol, dorind să câștige simpatia ortodocșilor care îl suspectau de catolicism ascuns, scrie mai multe tratate despre purcederea Sfântului Duh, dorind să apere poziția ortodoxă, anume că originea Duhului este numai Tatăl. A făcut-o însă într-o manieră care relativiza ambele perspective. Atunci, prietenii Sf. Grigorie din Tesalonic i-au scris acestuia, rugându-l să-i lămurească cu privire la teza lui Varlaam. Sf. Grigorie a scris mai multe tratate despre purcederea Sfântului Duh, trimițând, în același timp, câte o scrisoare și lui Varlaam și prietenului acestuia, Achindin.

Varlaam i-a răspuns prin trei tratate împotriva isihăștilor, știind că Grigorie era unul dintre ei. Neînțelegând ce înseamnă, de fapt, rugăciunea minții și vederea luminii dumnezeiești, Varlaam începe să ridiculizeze isihasmul. Sf. Grigorie, la rândul său, îi răspunde printr-o serie de șase tratate, în care apăra poziția monahilor isihăști. În anul 1341, Sf. Palama alcătuiește o lungă

scrisoare - Tomosul aghioritic - care e semnată de toți mai marii monahismului atonit.

Au loc apoi dispute publice între Palama și Varlaam. În urma acestora, Varlaam a publicat lucrarea „Contra mesalienilor”, în care îl ataca personal pe Grigorie. Grigorie Palama răspunde și de data aceasta prin trei tratate, respingând învățătura lui Varlaam.

Viața politică și cea bisericească vor fi fost în acei ani destul de complicate. Așa se face că vor urma câteva sinoade pentru a căuta adevărul în disputa isihastă. La 11 iunie 1341, s-a întrunit un sinod care a dat dreptate isihăștilor. Varlaam, pentru a evita condamnarea, își cere iertare și pleacă în Occident.

Mai apoi, patriarhul Ioan Calecas (1341-1347), sprijinitor al lui Achindin, condamnă pe isihăști. Sf. Grigorie este închis în 1343, alături de alți șase ierarhi susținători ai lui. În anul 1347 un alt sinod îl condamnă pe Ioan Calecas și reconfirmă învățătura Sf. Grigorie, care este scos din închisoare. Patriarh al Constantinopolului ajunge prietenul său, Isidor (1347-1349), care ocupă scaunele vacante cu ierarhi susținători ai lui Palama, iar Sf. Grigorie va fi hirotonit arhiepiscop al Tesalonicii, al doilea oraș important al imperiului. Sinodul din anul 1351 reafirmă învățătura palamită și se încheie cu un Tomos sinodal.

În anii 1352-1353, Sf. Grigorie se îmbolnăvește grav. Abia refăcut, într-o călătorie cu corabia spre Constantinopol este răpit de turci și luat prizonier, fiind eliberat după un an. A făcut multe minuni, vindecând bolnavi, mai ales în anii ce au premers morții sale. A murit la 14 noiembrie 1359. În ajunul plecării din această lume, i s-a arătat Sf. Ioan Gură de Aur (una dintre zilele sale de prăznuire fiind 13 noiembrie), care i-a adresat cuvintele: „Spre Înălțimi! Spre Înălțimi!” Moaștele Sf. Grigorie se păstrează la Tesalonic, în biserica ce i-a fost închinată.

La numai nouă ani de la moartea sa, a fost canonizat de sinodul convocat de ucenicul și biograful său, Filotei Kokkinos al Constantinopolului. În Biserica Ortodoxă este prăznuit de două ori pe an: pe 14 noiembrie și în duminica a doua din Postul Mare. ❀

S-a născut în anul 1296 în Constantinopol, în familia lui Constantin, un important demnitar al împăratului bizantin Andronic II Paleologul. În ciuda funcției sale înalte, tatăl său a dus o viață sfântă. Cu puțin înainte de a muri, s-a călugărit, luând numele de Constanțiu. I-au rămas cinci copii mici: trei băieți și două fete, cărora însuși împăratul le-a devenit tutore.

La vârsta de 20 de ani, deși împăratul Andronic al II-lea și l-ar fi dorit demnitar în conducerea imperiului, asemenea tatălui său, tânărul Grigorie se va călugări la mănăstirea athonită Vatoped și va intra sub îndrumarea duhovnicească a părintelui Nicodim (prăznuit la 11 iulie), cunoscut isihast, renumit prin vederea lui Dumnezeu.

După doi ani de nevoiță, într-una din zile i s-a arătat Sf. Ioan Evanghelistul, spunându-i: „am fost trimis de Împărăteasa tuturor să te întreb de ce strigi neîncetat către Dumnezeu «luminează-mi întunericul, luminează-mi întunericul!»?”. Sf. Grigorie i-a răspuns: „ce altceva trebuie să cer eu, cel pătimas și plin de păcate, decât numai să fiu miluit și luminat, spre a afla și a face voia Lui cea sfântă?” Atunci, Sf. Ioan l-a încredințat că Maica Domnului nu îl va părăsi niciodată și îi va fi totdeauna ajutoare.

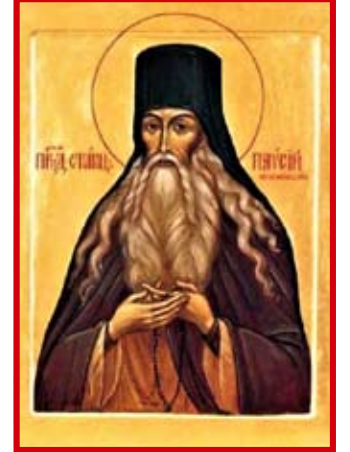
De la Vatoped merge la mănăstirea Sf. Atanasie Athonitul, unde slujește la bucătărie și cântă în biserică. Biograful său, patriarhul Filotei Kokkinos (†1379), scria: „se lupta ca și cum voia să se facă

CUVIOSUL PAISIE DE LA NEAMȚ, REÎNNOITORUL ISIHASMULUI

Sfântul Paisie Velicovschi, numit și Paisie de la Neamț (1722-1794), de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta 300 de ani, este unul din cei mai de seamă părinți duhovnicești din secolul al XVIII-lea, care a inițiat o mișcare de renaștere duhovnicească, întemeiată pe întoarcerea la părinții Filocaliei și la rugăciunea lui Iisus, cu amplă reverberație morală și culturală atât în Țările Române, cât și în Rusia.

Datorită vieții sale sfinte a fost canonizat de Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse în anul 1988, iar în calendarul românesc a fost canonizat în 20 iunie 1992. Sfintele sale moaște au fost descoperite în 23 septembrie 2013 în mormântul din incinta Bisericii Înălțarea Domnului de la Mănăstirea Neamț. În biserica noastră moaștele sale au fost aduse în august 2014.

Sfântul Paisie Velicovski s-a născut într-o familie de preoți în Poltava Ucrainei, la 21 decembrie 1722. A primit la botez numele de Petru. A fost al unsprezecelea din cei doisprezece frați, rămas orfan de tată de la 4 ani. Peste ani, mama lui s-a călugărit într-o mănăstire din apropierea Poltavei.

Toți frații săi au murit înainte ca el să atingă vârsta de 20 de ani. A urmat studiile la Kiev, a viețuit apoi în trei mănăstiri din Ucraina, iar la vârsta de 21 de ani s-a retras în părțile Vrancei, la Dălhăuți, Trăisteni și Cârnu, povățuitor duhovnicesc fiindu-i starețul ucrainean Vasile de la Poiana Mărului. Pentru Sfântul Paisie, Sfântul Vasile de Poiana Mărului era neîntrecut și fără egal.

La vârsta de 24 de ani a plecat către Muntele Athos, unde a rămas 17 ani. A fost călugărit la 28 de ani de starețul Vasile de la Poiana Mărului, aflat în trecere pe la Muntele Athos. La vârsta de 36 de ani a primit taina preoției la Muntele Athos. După 17 ani de viețuire la Athos a decis să meargă împreună cu ucenicii în Moldova.

A venit la mănăstirea Dragomirna, unde a primit schima mare. La Dragomirna a viețuit 12 ani, propunând un program de înnoire duhovnicească bazat pe un îndreptar cu 28 de puncte cu principalele rânduieli pentru ucenicii săi: viața de obște, rugăciune, ascultare, sărăcie, smerenie, munca la câmp sau în atelierul mănăstirii, slujbe zilnice, îngrijirea bolnavilor, spovedanie, traducerea

și explicarea textelor patristice. Avea în jurul său 350 de ucenici.

Între anii 1775 și 1794, pentru 3 ani merge la mănăstirea Secu, iar apoi 15 ani la mănăstirea Neamț. Moare la 15 noiembrie 1794. Mănăstirea Neamț a devenit în această perioadă centrul monahismului ortodox, o școală de viață isihastă, de cultură duhovnicească pentru tot întreg răsăritul ortodox. Ucenici, peste 700, sute de călugări români, ruși, ucraineni, greci, bulgari formau o comunitate multiethnică, de înnoire a vieții monahale, numită paisiană. Esența marii înnoiri paisiene a constat tocmai în aceea de a fi așezat la temelia vieții monahale de obște 3 elemente: lectura Sfintei Scripturi, traducerea textelor Sfinților Părinți și rugăciunea minții.

Meritul esențial al Sfântului Paisie a

fost acela că a introdus în viața mănăstirii de obște rugăciunea minții.

Sfântul stareț Gheorghe de la Cernica a scris despre Sfântul Paisie că a avut darul rugăciunii, darul călăuzirii unei mulțimi de frați și darul foarte rar de a ține uniți între ei frați de naționalități diferite.

Părintele profesor Dumitru Stăniloae menționează faptul că: „Despre Paisie s-a scris foarte mult și în rusește și în românește. Dar credem că o latură asupra căreia ar trebui să se insiste mai mult ar fi încadrarea lucrării duhovnicești și organizatorice a lui în ambianța românească în care a trăit, arătându-se, pe lângă ceea ce a dat el monahismului românesc, și ceea ce a primit el, cu mult mai mult, de la acesta.” ❀

Părintele Dinu

Postul Nașterii Domnului, un post al bucuriei

Primul post din anul bisericesc și ultimul din anul civil. Prin durata sa de 40 de zile ne aduce aminte de postul lui Moise de pe Muntele Sinai, când acesta aștepta să primească cuvintele lui Dumnezeu scrise pe lespezile de piatră ale Tablelor Legii. Noi, creștinii, postim 40 de zile pentru a ne învrednici de primirea Cuvântului lui Dumnezeu întrupat și născut din Fecioara Maria.

Anul acesta lăsăm sec în seara zilei de luni, 14 noiembrie, și postim până pe data de 24 decembrie. După rânduiala, în timpul acestui post, luna, miercurea și vinerea nu mâncăm bucate cu untdelemn și nu bem vin. După orele 3-4 după-amiaza mâncăm o singură masă, cu hrană uscată sau legume fierte. Dacă în aceste zile cade un sfânt care să aibă Doxologie mare, dezlegăm la untdelemn și la vin. Dacă în aceste zile cade un sfânt care are Priveghere, dezlegăm la untdelemn, vin, pește. Dacă hramul

bisericii cade într-o zi de luni, miercuri sau vineri, se face dezlegare la pește. Marți și joi se dezlegă la untdelemn și vin. Iar dacă marți sau joi cade un sfânt cu Doxologie mare, dezlegăm la pește. În Postul Crăciunului avem dezlegare la pește sâmbăta și duminica, între 21 noiembrie (Intrarea Maicii Domnului în Biserică) și 20 decembrie (pomenirea Sfântului Ignatie Teoforul).

Este un post ușor, cu multe dezlegări la pește, pe care le găsim notate în calendar. Numai cei cu probleme grave de sănătate și copiii nu țin acest post. Totul însă cu sfatul și mai ales binecuvântarea duhovnicului. Ne pregătim pentru primirea Pruncului Hristos nu numai prin post, pe care îl ținem din prima și până în ultima zi, nu pe sărite sau prin ținerea numai a primei și ultimei săptămâni, dar și prin spovedanie și împărtășire.

Post ușor și bineplăcut Domnului! ❀

Hramul de toamnă al Bisericii Șerban Vodă

SFÂNTUL CUVIOS PAISIE DE LA NEAMȚ

Toate conferințele din acest an ni i-au adus mai aproape pe sfinții isihști și în special pe Cuviosul Paisie și rugăciunea lui Iisus, pe care Cuviosul Paisie a făcut-o cunoscută îndeosebi monahilor. Învățătura starețului Paisie despre rugăciunea lui Iisus, ca și învățătura lui despre monahism, e strâns legată de învățătura dascălului său, Cuviosul Vasile de la Poiana Mărului. Noutatea pe care o aduce Cuviosul Paisie în legătură cu rugăciunea lui Iisus constă doar în aceea de a o introduce în viața comunitară a marilor mănăstiri. Căci rugăciunea lui Iisus este o sabie, metoda prin excelență de combaterea a gândurilor și a patimilor. Cuviosul Paisie va face distincția fundamentală dintre stadiul practic și contemplativ al rugăciunii, întărind ideea că primei trepte a rugăciunii i se pot dedica toți.

❖ Astăzi, duminică, 13 noiembrie 2022, la ora 18, va avea loc conferința cu tema: „Practica rugăciunii inimii în tradiția isihastă românească (de la Sf. Cuv. Paisie de la Neamț până la mișcarea spirituală «Rugul aprins» din

În acest an, 2022, declarat în Patriarhia Română drept „Anul comemorativ al sfinților isihști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, ne-am simțit obligați, pentru că îl avem pe Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț ocrotitor al bisericii și parohiei Șerban Vodă, să pregătim în mod deosebit Hramul din 15 noiembrie 2022, mai ales știind că se împlinesc anul acesta 300 de ani de la nașterea sa.

București)”, prezentată de P. Cuv. Părinte Arhim. Mihail Stanciu de la Mănăstirea Antim.

❖ Măine, luni, 14 noiembrie 2022, de la ora 17 va avea loc slujba de priveghere pentru Hramul Sf. Cuv. Paisie de la Neamț. Și ca bucuria noastră să fie desăvârșită, am primit binecuvântarea ca să avem în această zi în biserica noastră moaștele SFÂNTULUI IERARH NECTARIE DE LA EGHINA!

❖ Marți, 15 noiembrie 2022, de praznicul Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț, de la ora 8 va avea loc Utrenia și apoi Sfânta Liturghie arhierască. Ca și în alți ani, îl vom avea alături de noi pe PS Timotei Prahoveanul, Episcopvicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Vă invităm la hramul de toamnă al Parohiei Șerban Vodă pentru a ne cinsti cum se cuvine ocrotitorul și de a ne bucura împreună de slujbele și evenimentele care vor avea loc. ❖

Postul plăcut lui Dumnezeu

❖ Postiți? Arătați-mi-o prin fapte. Prin care? Veți zice. De vedeți un sărac, aveți milă de el, un dușman, împăcați-vă cu el, un prieten înconjurat de bun nume, nu-l invidiați, o femeie frumoasă, întoarceți capul. Nu numai gura voastră să postească, ci și ochiul, și urechea, și picioarele, și mâinile, și toate mădularele trupului vostru.

❖ Mâinile voastre să postească, rămânând curate de hrănire și de lăcomie. Picioarele, nealergând la teatrul cu spectacole proaste. Ochii, neprivind cu ispitire frumusețile străine. Hrana ochilor este ceea ce ei văd. Dacă-i o priveliște neîngăduită și potrivnică Legii, postul suferă din pricina aceasta și mântuirea sufletului este vătămată întru totul; dacă-i o priveliște îngăduită de Lege și fără greșală, postul se împodobește cu ea. Ar fi peste fire de ciudat ca, în vremea postului să te ții chiar și de la hrana îngăduită, și să te duci să guști priveliștile oprite.

❖ Apoi, ceea ce trebuie să cercetăm, cu privire la post, este dacă am căpătat mai multă râvnă, dacă ne-am îndreptat unele din nedesăvârșirile noastre, dacă

ne-am spălat de greșeli.

❖ Dacă am duce viața într-un duh cumpătat, dacă toată vremea noastră slobodă ar fi hărăzită lucrurilor duhovnicești, dacă ne-am atinge de hrană numai pentru a ne îndestula nevoile și vom folosi întreaga noastră viață în lucrări bune, n-am avea ce face cu ajutorul pe care ni l-ar da postul. Dar firea omenească trândavă fiind, atrasă mai ales spre moleșală și bucurie, stăpânul nostru, cel plin de bunătate, ca un duios părinte, a închipuit pentru noi leacul postului, ca să smulgă moliciunea din inimile noastre și să ne facă să ne strămutăm grija de la lucrările lumii acesteia la cele duhovnicești. ❖

Sfântul Ioan Gură de Aur

Slujbă de priveghere de toată noaptea

Vineri, 25 noiembrie 2022, de la ora 22,30 în biserica noastră va avea loc o Slujbă de priveghere de noapte. După cum știți, de mulți ani s-a îndătinat rânduiala ca o dată pe lună, de regulă vineri noaptea, să se officieze o slujbă de priveghere de toată noaptea. Simțim nevoia să ne rugăm în tihna nopții, lăsând deoparte grijile cotidiene, participând la Vecernie, Miezonoaptea, Utrenie și Sfânta Liturghie. Moment bun să ne împărtășim cu Sfântul Trup al Mântuitorului, mai ales acum, când intrăm în Postul Nașterii Domnului. ❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 13-20 NOIEMBRIE 2022

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 13.11	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 25-a după Rusalii (Pilda samaritanului milostiv) Utrenia, Sfânta Liturghie
Luni 14.11	17 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Slujba de priveghere
Marți 15.11	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	†) Sf. Cuvios Paisie de la Neamț – Hramul Bisericii Șerban Vodă Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 16.11	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 18.11	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie
Sâmbătă 19.11	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 20.11	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 26-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina) Utrenia, Sfânta Liturghie